

Miljö- & hälsoskyddsnämnden

Datum 2025-02-07

Ärendenr: MHN-2023-1363-012

Ordförande: Isa Wiman

Årsredovisning Österåkers kommun 2024 (kortversion för nämnderna)

I Miljö- och hälsoskyddsnämnden

I.1 Viktiga händelser

- Ett utsläpp av diesel från lastbil i Täljövikens bostadsområde ledde till förorening av mark och spridning av lukt in i närliggande bostad. Tillsyn utfördes och ledde till krav på skyndsamt sanering.
- Oklarhet kring ändrade regler för eldning av trädgårdsavfall ledde till många frågor och synpunkter från kommunens invånare.
- Under året har spår av råttor och möss lett till flera tillsynsärenden och utökad tillsyn.
- Inom livsmedelskontrollen har en ny riskklassningsmodell av livsmedelsföretag och obligatorisk efterhandsdebitering av livsmedelskontrollavgifter inneburit stora förändringar med förändrade arbetssätt och delvis nya sätt att planera kontrollverksamheten som följd.
- Inom avfallsområdet har många nyheter inneburit förändrad tillsyn av användning och sortering av förpackningar avsedda för varor och livsmedel för "take away".
- Resultatet av Nöjd Kund Index för 2023 redovisades i april 2024 och visade förbättringar inom Miljö- och hälsoskyddsnämndens samtliga områden. Samtliga områden uppnådde mycket högt resultat.

I.2 Verksamhetsuppföljning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter, lagen om sprängämnesprekursorer, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter, alkohollagen, Europaparlamentets och rådets (EU) förordning 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter samt lag om åtgärder mot förorening från fartyg.

Nämnden har påbörjat införandet av en e-tjänst, kallad FörRätt som bland annat Livsmedelsverket har tagit fram för att underlätta för tillsynsmyndigheter och näringsliv.

Ändringar i Transportstyrelsens föreskrifter har inneburit att Miljö- och hälsoskyddsnämnden handlägger anmälningar om avfallshanteringsplaner för mottagning av avfall från fritidsbåtar. Totalt omfattas cirka 18 hamnar av kraven.

Ett flertal tillsynsprojekt och annan planerad tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet har genomförts under året.

Ett större antal klagomål än förväntat på nedskräpning, buller, trafikbuller,

eldning, skällande hundar, störande ljus, temperatur i bostad och råttor har inkommit och handlagts under året.

Inom områdena livsmedelskontroll, tobak, försäljningstillsyn och serveringstillstånd har tillsyn kunnat genomföras som planerat. Ett större antal registreringar av nya livsmedelsverksamheter, serveringstillstånd och ändringar av bolag än för väntat har inkommit och handlagts under året.

1.3 Ekonomisk uppföljning

Nämndens nettokostnad för perioden januari till december 2024 var 9,0 mnkr, vilket motsvarar budget. Såväl intäkter som kostnader hade ett högre utfall jämfört med budget, vilket rapporterats i samtliga rapporter under år 2024. I månadsrapporteringen under 2024 prognostiserades en budget i balans.

1.4 Framåtblick

Illegal avfallshantering är ett växande problem både nationellt och internationellt. Avfallsbrottsligheten är utpekad som ett prioriterat tillsynsområde i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Nämnden fokuserar på att hitta kopplingar till organiserad brottslig och fusk inom flera av nämndens tillsynsområden, ett arbete som kommer att prioriteras framöver.

Miljöutredningen förslår bland annat att en ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess införs och processen förändras så att den motsvarar EU-rättens krav.

EU:s ramdirektiv om avfall har införlivats i svensk lagstiftning. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär EU:s ramdirektiv om avfall ändrade regler och stora förändringarna av tillsynen av avfallshantering.

Tillsyn och kontroll av animaliska biprodukter är ett område som måste prioriteras och som berör flera av nämndens tillsynsområden. Syftet med tillsynen är bland annat att säkerställa att före detta livsmedel inte kommer in i livsmedelskedjan.

Livsmedelsverkets riskklassningsmodell av livsmedelsföretag som tillämpas från och med 2024 och den obligatorisk efterhandsdebitering av livsmedelskontrollavgifter har inneburit stora förändringar inom livsmedelskontrollen.

med förändrade arbetssätt vid kontroller och delvis nya sätt att planera kontrollverksamheten.

Inom livsmedelskontrollområdet pågår en översyn av kontrollorganisationen och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företagen. I förslaget utreds bland annat att flytta livsmedelskontrollen från kommunerna till Livsmedelsverket, Jordbruksverket eller ny statlig myndighet, till länsstyrelserna eller att ställa krav på samverkan mellan kommuner.

En utredning angående nikotin, alkohol och lustgas föreslår att ansvaret över förbudet att tillhandahålla nya tobaksvaror som inte har anmälts flyttas till

kommunerna från Polismyndigheten.

Inom området serveringstillstånd finns förslag på att kravet på mat för att få servera alkohol förändras. Inom området föreslås även att gårdsförsäljning ska medges.

För att nå miljökvalitetsnormerna för kommunens sjöar och vattendrag behöver nämnden under flera år framöver prioritera tillsyn. Tillsynen de närmaste åren fokuserar på PFAS inom ramen för ett nationellt projekt.